

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 24 päivänä heinäkuuta 2020

588/2020

Valtioneuvoston asetus

kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti

muutetaan kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyydestä annetun valtioneuvoston asetuksen (434/2018) 1, 2, 3, 4, 8, 11, 12, 14 ja 15 §, sekä *lisätään* asetukseen uusi 9 a §, seuraavasti:

1 §

Perustason ammattipätevyyskoulutus

Perustason ammattipätevyyskoulutus annetaan kuljetusmuotoa vastaavasti kuorma-auton kuljettajan tai linja-autonkuljettajan perustason ammattipätevyyttä koskevissa yhteisissä tai erikseen määritellyissä oppiaineissa. Koulutuksen päätteeksi on suoritettava opetusta vastaava koe. Koulutuksessa on annettava tarkoituksenmukaisessa suhteessa käytännön ja teorian opetusta perustason ammattipätevyyden edellyttämän osaamisen saavuttamiseksi.

Koulutuksessa ja kokeessa on lisäksi noudatettava, mitä maanteiden tavara- ja henkilöliikenteeseen tarkoitettujen tiettyjen ajoneuvojen kuljettajien perustason ammattipätevyydestä ja jatkokoulutuksesta, neuvoston asetuksen (ETY) 3820/85 ja neuvoston direktiivin 91/439/ETY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 76/914/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/59/EY, jäljempänä tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivi, liitteen I jaksossa 1 säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymän koulutuskeskuksen on annettava opiskelijalle todistus säädetyn opetuksen antamisesta. Todistus annetaan Liikenne- ja viestintäviraston lomakkeella ja se on esitettävä viraston vastuulla järjestettyyn kokeeseen ilmoitauduttaessa.

2 §

Opetuksen toteutus perustason ammattipätevyyskoulutuksessa

Perustason ammattipätevyyskoulutukseen on sisällytettävä opetusta turvallisen, taloudellisen ja ympäristöystävällisen ajotavan edistämiseksi sekä liikenteen riskitekijöiden tunnistamisen kehittämiseksi, vaaratilanteiden välttämiseksi ja onnettomuustilanteissa toimimiseksi ja niiden seurausten lieventämiseksi.

Edellä 1 momentissa säädetyn opetuksen määrä on perustason ammattipätevyyskoulutuksessa vähintään 20 tuntia ja nopeutetussa perustason ammattipätevyyskoulutuksessa vähintään 14 tuntia ja niistä vähintään seitsemän tuntia on toteutettava käytännön harjoituksina. Jos perustason ammattipätevyys laajennetaan kuljetusmuodosta toiseen, opetusta on annettava vähintään seitsemän tuntia ja se on toteutettava käytännön harjoituksina.

Tässä momentissa tarkoitettuja käytännön harjoituksia ei voida lukea liikenteen palveluita annetun lain (320/2017) 31 §:ssä säädettyihin ajo-opetuksen vähimmäismääriin.

Ajo-opetuksesta enintään kahdeksan tuntia tai nopeutetussa koulutuksessa enintään neljä tuntia saadaan antaa simulaattorilla tai erityisellä harjoitteluradalla.

Opettajan on oltava mukana ajoneuvossa annettaessa ajo-opetusta liikenteessä. Opettajan paikkaan ajoneuvossa sovelletaan, mitä vastaavan luokan ajokorttia varten annettavasta ajo-opetuksesta säädetään. Jos oppilaalla ei ole ajo-opetuksessa käytettävän ajoneuvon ajo-oikeutta, ajo-opetukseen sovelletaan silloin, mitä vastaavan luokan ajo-opetuksesta ajokorttia varten säädetään.

Ajo-opetusta simulaattorissa annettaessa opettaja voi samanaikaisesti valvoa useampaa ammattipätevyyskoulutusta suorittavaa. Jos opettaja ei ole simulaattoria ajo-opetukseen käytettäessä samassa tilassa koulutettavan kanssa, opetus on annettava sellaisen teknisen käyttöyhteyden avulla, joka mahdollistaa koulutettavan henkilöllisyyden toteamisen luotettavasti ja reaaliaikaisen vuorovaikutuksen opettajan ja koulutettavan välillä koko oppitunnin ajan.

Erityisellä harjoitteluradalla ajo-opetusta annettaessa opettaja voi samanaikaisesti valvoa useampaa ammattipätevyyskoulutusta suorittavaa, jos näillä on kuljetettavan ajoneuvon ajo-oikeus. Koulutettavalla on oltava laitteet, jotka mahdollistavat reaaliaikaisen vuorovaikutuksen opettajan ja koulutettavan välillä, jos opettaja ei ole mukana ajoneuvossa. Jos koulutettavalla ei ole ajoneuvon ajo-oikeutta, opettajan on oltava mukana ajoneuvossa.

3 §

Muun koulutuksen hyväksilukeminen ammattipätevyyskoulutuksessa

Perustason ammattipätevyyskoulutuksessa opetuksen määrän vähennyksenä voidaan tässä pykälässä säädetyin edellytyksin lukea hyväksi:

1) vaarallisten aineiden sisämaankuljetuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2008/68/EY edellytetty vaarallisten aineiden kuljetusta koskeva kuljettajan ajolupaa varten annettava koulutus;

2) matkustajien oikeuksista linja-autoliikenteessä sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 181/2011 16 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu vammaisuuteen liittyvää tietoisuutta lisäävä koulutus;

3) eläinten suojelusta kuljetuksen ja siihen liittyvien toimenpiteiden aikana sekä direktiivien 64/432/EY ja 93/119/EY ja asetuksen (EY) N:o 1255/97 muuttamisesta annetun neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1/2005 vaadittu eläinkuljetuksia koskeva koulutus; sekä

4) maantieliikenteen harjoittajan ammatin harjoittamisen edellytyksiä koskevista yhteisistä säännöistä ja neuvoston direktiivin 96/26/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1071/2009 mukaisen liikenteestä vastaavan henkilön pätevyyden saavuttaminen.

Edellä 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu liikenteestä vastaavan henkilön pätevyys luetaan hyväksi linja-auton kuljettajan koulutuksessa tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivin liitteen I jakson 1 kohdissa 1.3, 1.6, 2.1, 2.3, 3.1, 3.5, 3.6 ja 3.8 tarkoitettussa opetuksessa ja kuorma-auton kuljettajan koulutuksessa kohdissa 1.1, 1.3, 1.4, 1.6, 2.1, 2.2, 3.1, 3.4, 3.5, 3.6 ja 3.7 tarkoitettussa opetuksessa siltä osin kuin saatu opetus kattaa yhteisiä aihepiirejä ja vastaa opetussuunnitelman mukaisia opetuksen sisältöjä. Korvattavan koulutuksen määrä on enintään 24 tuntia 280 tunnin koulutuksessa ja 12 tuntia 140 tunnin nopeutetussa koulutuksessa. Koulutuksen hyväksilukemista hakevan on esitettävä koulutuksesta todistus.

Ammattipätevyyden jatkokoulutuksessa voidaan lukea hyväksi 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu vaarallisten aineiden kuljetusta koskeva koulutus. Jatkokoulutuksessa hyväksi

luettava vaarallisten aineiden kuljetusta koskeva koulutus luetaan kahdeksi seitsemän tunnin jaksoksi, jos koulutuksen pituus on ollut 14 tuntia tai enemmän. Jos koulutuksen pituus on alle 14 tuntia, koulutus luetaan yhdeksi jaksoksi.

Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymä koulutuskeskus ilmoittaa ehdotuksensa hyväksilukemisesta Liikenne- ja viestintävirastolle, joka päättää asiasta. Puolustusvoimien tai opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymä koulutuskeskus päättää hyväksilukemisesta ja ilmoittaa hyväksilukemisesta Liikenne- ja viestintävirastolle.

4 §

Jatkokoulutuksen sisältö ja toteutus

Jatkokoulutus voidaan toteuttaa teoriaopetuksena, ajo-opetuksena, käytännön harjoituksina tai niiden yhdistelmänä. Koulutus on annettava vähintään seitsemän tunnin jaksoissa ja tällainen jakso voidaan jakaa kahdelle peräkkäiselle päivälle. Jatkokoulutukseen on aina sisällytettävä vähintään seitsemän tuntia opetusta turvallisen, taloudellisen ja ympäristöystävällisen ajotavan edistämiseksi sekä liikenteen riskitekijöiden tunnistamisen kehittämiseksi, vaaratilanteiden välttämiseksi ja onnettomuustilanteissa toimimiseksi ja niiden seurausten lieventämiseksi.

Simulaattorilla annettavaan ajo-opetuksen toteutukseen sovelletaan, mitä 2 §:n 5 momentissa säädetään simulaattorilla annettavasta ajo-opetuksesta perustason ammattipätevyyskoulutuksessa.

Jatkokoulutus on saatava sen ammattipätevyuden voimassaolajakson aikana, jonka jatkamiseksi jatkokoulutus suoritetaan tai, jos ammattipätevyuden voimassaolo on lakannut, ammattipätevyyskortin tai ajokorttimerkinnän hakemista edeltävän viiden vuoden aikana. Jos perustason ammattipätevyys laajennetaan toiseen kuljetusmuotoon, uusi määräaika jatkokoulutusvelvollisuudelle alkaa uuden pätevyuden saavuttamisesta.

Koulutuskeskuksen on annettava todistus jatkokoulutuksen suorittamisesta kahden viikon kuluessa jatkokoulutuksen päättymisestä. Jos koulutus annetaan jaksoissa, todistus jakson suorittamisesta on annettava sanotussa määräajassa kunkin jakson jälkeen.

8 §

Ammattipätevyyskortin luovuttaminen, kortin hävittäminen ja väliaikainen asiakirja

Ammattipätevyyskorttia ei luovuteta, jos kuljettaja on ajokiellossa tai väliaikaisessa ajokiellossa taikka jos hänellä on ennestään merkintä vastaavasta ammattipätevyuden voimassaolujaksosta ajokortissaan. Jos ammattipätevyyskorttia hakevalla on ennestään samaa ammattipätevyuden voimassaolujaksoa koskeva merkintä ajokortissaan, hänen on ennen ammattipätevyyskortin luovuttamista haettava uutta ajokorttia, jossa ei ole merkintää ammattipätevyyydestä.

Kun ammattipätevyyskortti luovutetaan, aikaisemman ammattipätevyyskortin myöntämispäätös raukeaa ja kortin voimassaolo päättyy. Jos ammattipätevyyskortti postitetaan hakijalle, hakijan on hävitettävä aiempi ammattipätevyyskortti lähetyksessä olevan ohjeistuksen mukaisesti. Jos ammattipätevyyskorttia ei postiteta, se on noudettava vuoden kuluessa kortin myöntämisestä. Aiempi ammattipätevyyskortti on silloin luovutettava kortin myöntäjälle, kun uusi luovutetaan.

Jos ammattipätevyyskorttia ei ole noudettu 2 momentissa tarkoitettussa määräajassa, myöntämistä koskeva päätös raukeaa ja kortti voidaan hävittää. Lupaviranomaiselle luovutettu ammattipätevyyskortti saadaan hävittää.

Liikenteen palveluista annetun lain II osan 3 luvun 14 §:n 2 momentissa tarkoitettu väliaikainen asiakirja annetaan Liikenne- ja viestintäviraston lomakkeella ja se on voimassa enintään yhden kuukauden. Asiakirjan luovuttamiseen sovelletaan 1 ja 2 momentin säännöksiä.

9 a §

Ammattipätevyden osoittaminen kuljettajatodistuksella

Kolmannen maan kansalainen, joka on työsuhteessa ETA-valtioon sijoittautuneeseen yritykseen tai jota ETA-valtioon sijoittautunut yritys käyttää kuljettajana, voi osoittaa ammattipätevyytensä liikenteen palveluista annetun lain 41 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla kuljettajatodistuksella, jonka kohtaan ”Huomautuksia” kuljettajatodistuksen myöntänyt jäsenvaltio on merkinnyt unionin koodin 95.

Myöntäessään kuljettajatodistuksen liikenteen palveluista annetun lain 5 §:n 4 momentin nojalla, Liikenne- ja viestintäviraston on merkittävä unionin koodi 95 kuljettajatodistuksen kohtaan ”Huomautuksia”, jos asianomainen kuljettaja on täyttänyt tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivissä säädetty ammattipätevyys- ja koulutusvaatimukset.

11 §

Opetusvälineitä ja -menetelmiä sekä oppitunnin kestoa koskevat vaatimukset

Opetus- ja havaintovälineiden on mahdollistettava koulutusohjelman mukaiset kuormaamiseen ja muuhun toimintaan liittyvät harjoitukset sekä muut tiedollisen ja taidollisen osaamisen opetusaiheet.

Perustason ammattipätevyyskoulutuksen ajo-opetuksessa käytettävän ajoneuvon tai ajoneuvoyhdistelmän on täytettävä ajokorttia varten annettavassa ajo-opetuksessa käytettävän ajoneuvon tai ajoneuvoyhdistelmän vaatimukset. Ajoneuvossa tai ajoneuvoyhdistelmän vetoautossa ei kuitenkaan vaadita erillisiä hallintalaitteita opettajaa varten, jos opilaalla on kyseisen ajoneuvon tai ajoneuvoyhdistelmän ajo-oikeus. Ajo-opetuksessa käytettävän simulaattorin tai muun opetusvälineen on vastattava niitä vaatimuksia, jotka koskevat ajo-opetuksessa käytettävän ajoneuvon luokkaa vastaavassa ajokortin ajo-opetuksessa käytettäviä opetusvälineitä.

Koulutuksessa käytettävien opetusmenetelmien on mahdollistettava koulutuksen toteuttaminen opetussuunnitelman, koulutuksen toteutukseen liittyvien ehtojen sekä opetusta ja sen antamista sekä toiminnan yleistä järjestämistä ja valvontaa koskevien vaatimusten mukaisesti.

Opetusta voidaan antaa tieto- ja viestintäteknikan välineiden avulla, jos koulutettavan henkilöllisyys voidaan todeta luotettavasti. Käytännön harjoituksia ei saa toteuttaa tieto- ja viestintäteknikan välineiden avulla. Jatkokoulutuksessa verkko-opetuksen enimmäismäärä on 12 tuntia.

Perustason ammattipätevyyskoulutuksessa ja jatkokoulutuksessa tarkoitettu tunti ajo-opetusta on kestoltaan vähintään 50 minuuttia. Tunti muuta opetusta on kestoltaan vähintään 45 minuuttia.

12 §

Koulutuskeskuksen hyväksymistä koskeva hakemus ja jatkokoulutuksen koulutusohjelman hyväksyminen

Koulutuskeskuksen hyväksymistä koskevaan hakemukseen on liitettävä:

- 1) perustason ammattipätevyyskoulutuksen järjestämiseen lupaa haettaessa kopio liikenteen palveluista annetun lain II osan 3 luvun 10 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitusta järjestämisluvasta tai 2 kohdassa tarkoitettusta autokoululuvasta taikka selvitys 3 kohdassa tarkoitettusta koulutuksen järjestäjästä;
- 2) pelkästään jatkokoulutukseen lupaa haettaessa kopio kauppa- tai yhdistysrekisteristä taikka yhtiöjärjestys tai sitä vastaava yhtiösopimus tai muun yhteisön säännöt sekä selvitys edellytyksistä hakemuksessa tarkoitettuna koulutuksen järjestämiseen;

3) selvitys siitä, että koulutuskeskuksessa on opetuksesta vastaavan johtajan tehtävä sekä selvitys opetuksesta vastaavan johtajan kelpoisuudesta ja 10 §:ssä säädettyjen vaatimusten täyttymisestä;

4) selvitys opettajien kelpoisuudesta ja 10 §:ssä säädettyjen vaatimusten täyttymisestä;

5) koulutusohjelma, josta ilmenevät opetussuunnitelma ja käytettävät opetusmenetelmät;

6) selvitys opetuksessa käytettävästä ajoneuvokannasta sekä muista opetusvälineistä ja niiden soveltuvuudesta säädettyyn koulutukseen;

7) selvitys koulutuksen järjestämipaikoista ja oppilasmääristä.

Jos perustason ammattipätevyyskoulutuksen järjestämiseen oikeutettu hakee lupaa pelkästään jatkokoulutuksen antamiseen, hakemukseen on 1 momentin 2 kohdasta poiketen liitettävä mainitun momentin 1 kohdassa tarkoitettu selvitys.

Liikenne- ja viestintävirasto voi hyväksyä myös eri hakemuksesta 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetun jatkokoulutuksen koulutusohjelman. Hakijana voi olla muukin kuin koulutuskeskus tai sellaiseksi hakeva. Jatkokoulutusta annettaessa on noudatettava Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymää jatkokoulutuksen koulutusohjelmaa.

Koulutuskeskuksen ja 3 momentissa tarkoitetun koulutusohjelman hyväksymiseen voidaan liittää koulutuksen toteutusta koskevia ehtoja. Koulutusohjelman hyväksyminen on voimassa enintään viisi vuotta.

Koulutuskeskuksessa on ylläpidettävä luetteloa opettajista ja opetuksesta vastaavasta johtajasta.

14 §

Rekisteriin tehtävät ilmoitukset ja merkinnät

Koulutuskeskuksen on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle:

1) jatkokoulutuksen järjestämisen ajankohdasta ja koulutuspaikasta sekä käytettävästä koulutusohjelmasta;

2) jatkokoulutuksen tai sen jakson suorittamisesta annetusta todistuksesta sekä annetun opetuksen määrästä ja siihen sisältyneestä 2 §:n 1 momentissa tarkoitetusta opetuksesta;

3) henkilön ilmoittautumisesta perustason ammattipätevyyskoulutukseen;

4) perustason ammattipätevyyskoulutuksen suorittamisesta ja koulutuksessa annetun opetuksen määrästä;

5) 1 §:n 3 momentissa tarkoitetun opetustodistuksen antamisesta, jos kysymyksessä on Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymä perustason ammattipätevyyskoulutusta antava koulutuskeskus;

Tiedot merkitään liikenneasioiden rekisteriin. Ilmoitukset on tehtävä viipymättä ja noudattaen lisäksi, mitä ilmoituksen tekemisestä on koulutuskeskuksen hyväksymisen yhteydessä tai palveluntuottajan kanssa sovittu. Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä viimeistään 10 vuorokautta ennen koulutuksen alkamista ja 2 kohdassa tarkoitettu ilmoitus kahden viikon kuluessa opetuksen antamisesta.

15 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2018.

Opettajana perustason ammattipätevyyskoulutuksen ajo-opetuksessa opetus- ja kulttuuriministeriön tai Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymässä koulutuskeskuksessa voi toimia liikenneopettaja, joka on ennen 10 päivää syyskuuta 2008 toiminut:

1) CE- tai D-luokan ajo-oikeutta varten annettavassa ajo-opetuksessa autokoulussa tai opetus- ja kulttuuriministeriön järjestämisluvalla järjestetyssä ammatillisessa koulutuksessa vähintään yhden vuoden ajan, taikka

2) C-luokan ajo-oikeutta varten annettavassa ajo-opetuksessa opetus- ja kulttuuriministeriön järjestämisluvalla järjestetyssä ammatillisessa koulutuksessa vähintään yhden vuoden tai autokoulussa vähintään kahden vuoden ajan.

Opettajana puolustusvoimissa järjestettävässä perustason ammattipätevyyskoulutuksen ajo-opetuksessa voi toimia 2 momentissa tarkoitettu opettaja tai opettaja, joka ennen 10 päivää syyskuuta 2008 on toiminut puolustusvoimien raskaan kaluston ajokorttia varten annettavassa kuljettajakoulutuksessa vähintään yhden vuoden ajan.

Mitä tämän pykälän 2 ja 3 momentissa säädetään opettajan kelpoisuudesta, koskee myös opetuksesta vastaavana johtajana toimimista perustason ammattipätevyyskoulutuksessa.

Tämän pykälän 2 ja 3 momentissa tarkoiteltua opettajalta ja 4 momentissa tarkoiteltua opetuksesta vastaavalta johtajalta ei vaadita perustason ammattipätevyyskoulutuksen suorittamista erikseen. Kelpoisuutensa voimassa pitämiseksi hänen on suoritettava tieliikenteen kuljettajan ammattipätevyyteen liittyvä jatkokoulutus, siten kuin siitä liikenteen palveluista annetussa laissa säädetään.

Jos linja-auton ajo-oikeus on alkanut ennen 10 päivää syyskuuta 2008 tai kuorma-auton ajo-oikeus ennen 10 päivää syyskuuta 2009, kuljettajalta ei vaadita kuljetusmuotoa vastaavan perustason ammattipätevyyskoulutuksen suorittamista. Osoituksena ensimmäisen jatkokoulutuksen suorittamisesta hyväksytään myös todistus perustason ammattipätevyyskoulutuksen ja siihen sisältyvän kokeen suorittamisesta.

Tämä asetus tulee voimaan 27 päivänä heinäkuuta 2020.

Helsingissä 23 päivänä heinäkuuta 2020

Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka

Hallitusneuvos Elina Thorström